

Kdo je sociální pedagog?

Sociální pedagog je preventivní odborná pedagogická pozice v základních, mateřských i středních školách, je součástí školního poradenského pracoviště.

Cílem sociálního pedagoga ve škole je:

- snížit počet žáků se školním neúspěchem;
- snížit počet předčasných odchodů ze vzdělávání (s důrazem na prevenci odchodů);
- Snížit počet absencí ve vzdělávání, neomluvených i omluvených;
- zabránit vyloučení dítěte, přispět k dobrému duševnímu zdraví dítěte a podpořit jeho zdravé sociální návyky.

Jeho dalším úkolem je spolupracovat s rodinou žáka, je pomyslným mostem mezi školou a rodinou žáka.

Zastupuje školu také ve spolupráci s dalšími institucemi, jako je OSPOD nebo sociální služby.

Cílová skupina Pracuje preventivně se všemi žáky školy, zaměřuje se na kognitivní schopnosti, sociální dovednosti a domácí zázemí žáka.

Podporuje především žáky, kteří :

- jsou znevýhodnění sociálně (např. ohrožení nestabilním bydlením, chudobou);
- žijí v náhradní péči (rodinné a ústavní);
- prožívají náročné rodinné situace (např. konfliktní rozvod, úmrtí);
- mají jiný mateřský jazyk nebo odlišné kulturní zázemí;
- vykazují náročné chování (např. rizikové chování, výchovné problémy);
- jsou ohroženi zanedbáním nebo rizikovým chováním rodičů.

Proč potřebujeme sociálního pedagoga?

1 žák ze 100 opakuje ročník

4 žáci ze 100 nedokončí ani povinnou školní docházku (v některých regionech jde i o 10 žáků ze 100)

V ČR máme regiony, kde:

až 10 žáků ze 100 za školu chodí

až 10 žáků ze 100 nedokončí žádnou střední školu

přítomnost sociálního pedagoga je silným nástrojem redukce absencí a zvyšování úspěšnosti

9 žáků ze 100 je v evidenci OSPOD

13 žáků ze 100 žije v nestabilním bydlení

17 žáků ze 100 má rodiče v exekuci

21 žáků ze 100 má rozvádějící se rodiče

22 žáků ze 100 má rodiče samoživitele

4 žáci ze 100 mají jiný rodný jazyk

12 žáků ze 100 má nějaké zdravotní znevýhodnění

1 žák ze 100 žije v pěstounské nebo ústavní péči

Třídní učitel nemá kapacitu ani kompetenci těmto dětem pravidelně pomáhat

Zdroj: MPSV, ČSÚ, ČŠI

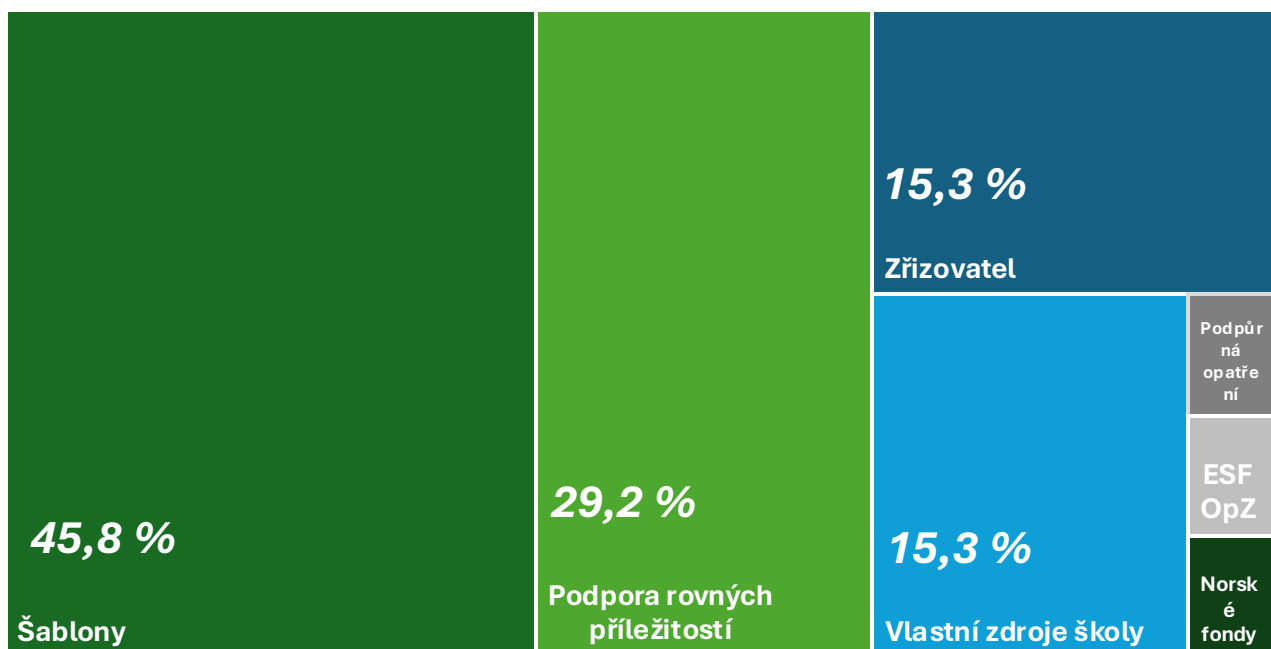
Proč sociální pedagog není sociální pracovník?

Cíl	
Metody práce	
Primární cílová skupina	
SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA	SOCIÁLNÍ PRÁCE
Zabránit školní neúspěšnosti, předčasným odchodům ze vzdělávání a vyloučení žáka z kolektivu	Zabránit sociálnímu vyloučení rodiny/jedince Tzn. zlepšit nebo obnovit schopnost sociálního fungování rodiny/rodiče a/nebo podmínek jejich života
<ul style="list-style-type: none">• Pedagogické techniky práce s žákem a třídním kolektivem• Vybrané metody sociální práce např. sociální poradenství	<ul style="list-style-type: none">• Metody sociální práce (např. případová práce, práce se skupinou, sociální poradenství, komunitní práce, terapie, svépomocné skupiny)
Žáci základních, mateřských a středních škol	Rodiče, dítě nebo rodina jako celek

Jak je dnes financován sociální pedagog?

Ředitelé škol již dnes zaměstnávají sociální pedagogy a umí si na ně najít finanční prostředky

Zdroj: Asociace sociálních pedagogů

- V roce 2024 působilo na ZŠ a SŠ 250 sociálních pedagogů na skoro 300 školách
- Sociální pedagogové pracují nejčastěji na částečný úvazek, typicky na 0,5 úvazku

- Škola o velikosti 500 dětí odhadem potřebuje:
 - 1 úvazek sociálního pedagoga, aby mohl působit jako preventivní pozice
 - 0,5 úvazek sociálního pedagoga, pokud podporuje pouze nejhorší případy

Jaké systémové **problémy** řeší sociální pedagog?

- Nedostatečný systém **identifikace** žáka se sociálním znevýhodněním
- Nedostatečné **předcházení** a řešení školního neúspěchu
- Nedostatečná **práce se žáky** s výchovnými obtížemi, rizikovým chováním i soc. znevýhodněním
- Nedostatečná **mezioborová spolupráce**
- Nedostatečná **podpora pedagogů** ve školách s vyšším podílem žáků se soc. znevýhodněním
- Nízká intenzita **práce s rodinou**
- Nedostatečná podpora **duševního zdraví žáků**

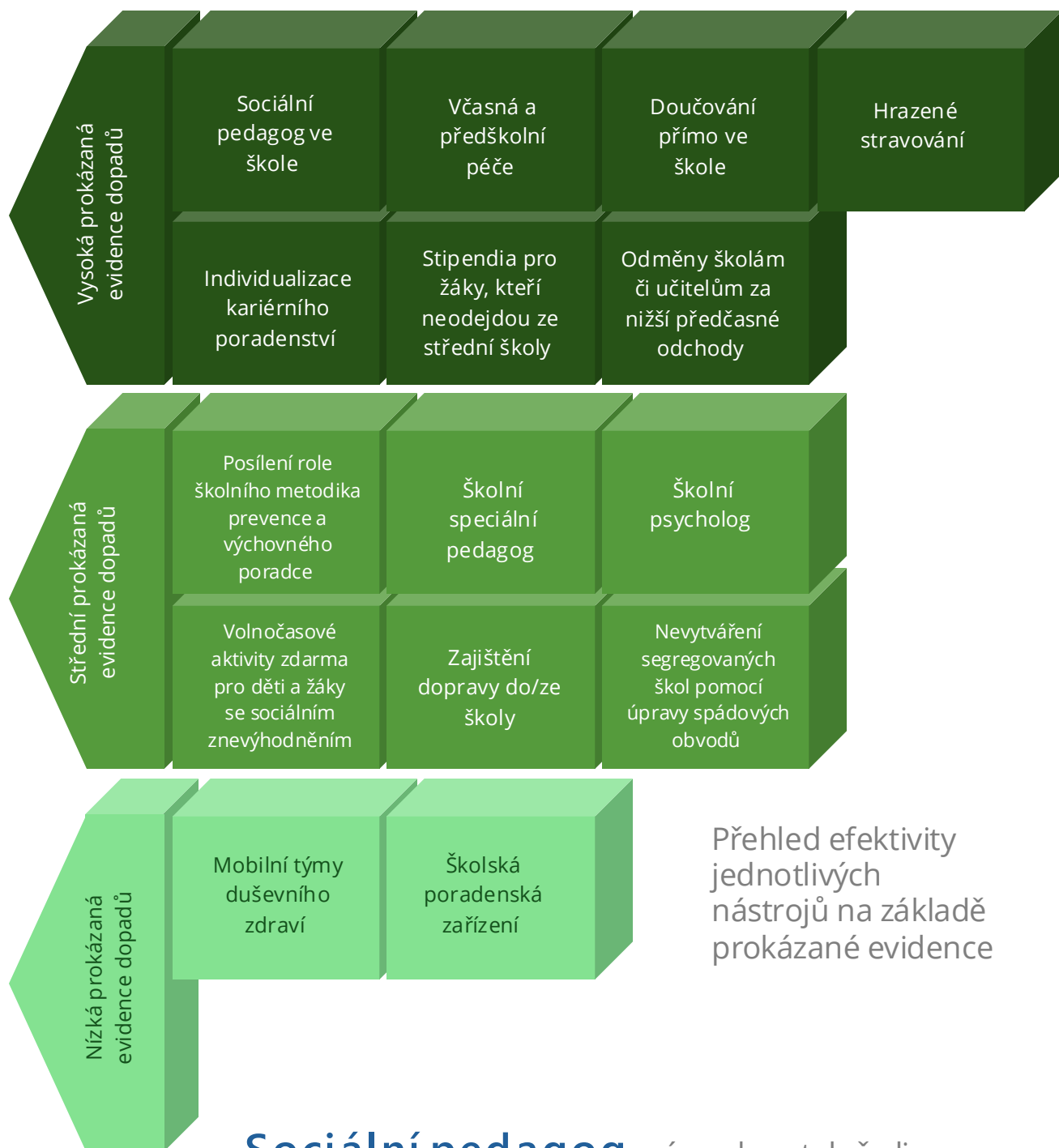
Jaké **situace** řeší sociální pedagog?

- Žák nemá přiměřenou **podporu** vzdělávání doma
- Žák nemá dostatečně **osvojený** vyučovací jazyk
- Žák vykazuje **náročné chování** vznikající z nezdravotních důvodů
- Žák má problém se soustředit na výuku v důsledku nedostatečného naplnění psychických potřeb
- U žáka se objevují **bariéry ve vzdělávání** v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických a materiálních potřeb
- Zákonný **zástupce žáka nespolupracuje** se školou
- Žák má **malou motivaci k učení** a nízkou účast ve vzdělávání

Nástroje

pro posílení vzdělávací úspěšnosti a snížení předčasných odchodů

Přehled efektivity jednotlivých nástrojů na základě prokázané evidence

Sociální pedagog má prokazatelně vliv na posílení vzdělávací úspěšnosti dětí a na snížení předčasných odchodů ze vzdělávání